

APPENDIX.

DE EXTERNIS REBUS.

Langobardicum in Italia ita continuatum est regnum. Post Agilulphum principatum anno 616 *Ardowaldus* cum matre *Theodelinda* cœpit administrare; anno 626 maritus *Gundebergæ Ariobaldus*; an. 628 *Rotharis* arianus; an. 654 *Rodoaldus* eadem hæresi infectus; an. 659 pius et catholicus *Aribertus*; an. 661 *Gundebertus*; ann. 663 *Grimoaldus*; 673 *Garibaldus*, ac post tres menses *Bertaridus*, atque an. 691 *Cunibertus*.

Regnum in Galliis post Clotarium II indepti sunt, an. 632 *Dagobertus*; 646 *Clodovæus II*; 663 *Clotarius III*; 668 *Childericus II*; 680 *Theodoricus*; 694 *Clodovæus III*, et an. 698 *Childebertus II*.

In Hispania post Recaredum auspicati sunt regnum anno 601 *Liuba II*; 603 *Wittericus*; 610 *Gundemarus*; 612 *Sisebutus*; 621 *Recaredus II*, et post paucos menses *Svinthila*; 631 *Sisenandus*; 636 *Chintila*; 640 *Tulca*¹; 642 *Chindasiuntus*; 646 *Recisvindus*; 672 *Wamba*; 680 *Ervigius*; 687 *Egicanes* aut *Egica*.

His regibus recensitis, ad Saracenos christianorum infensissimos hostes, invita licet Minerva, stylum convertens, aliqua minus notanda prætereo, ut pestilentiam grassatam Romæ initio sæculi et Gregorio Magno superstite, Saxones, cruento bello, anno 630 superatos a Francis, extensam sub Rothare anno 646, et sequentibus a Luna Thuscæ urbe usque ad Francorum fines langobardici regni amplitudinem, et cæsos ab eodem rege Romanos et Ravennates. Quid ergo de Saracenis? Horum qui nomen trahunt a civitate Arabiæ *Saraca*, ducem se constituit *Mahomet*, seu *Mahumedes*, pseudo-propheta, anno 623, posteaquam superiori anno 622 ex urbe Mecha, antiquis Marraba, fuerat ejectus; a quo tempore sub-

¹ Sive *Tulgos*, *Wamba*, seu *Bamba*, inauguratus rex post *Recisvindum*, vel, ut quidam scribunt, *Recesvinthum* anno 672, die prima septembris, monasticum vitæ genus amplexus est, eique successit *Ervigius* anno 680, die octobris decima quarta.

ducitur *Hegira*, epocha nempe Turcarum, ita a Mahometis fuga appellata. Prædo ille ac seductor in lucem editus anno 568¹, patre *Abdalla* cœpit an. 608 seipsum venditare pro-

¹ Alibi legimus ortum *Mahometem* anno 570, die 5 maii. Ita etiam *Voltaire* tom. XI, pag. 36. Initio *Historiæ Saracenorum* Simonis Ockey natus dicitur « l'an cinq cent soixante et douze de Jésus-Christ, la quarante deuxième » année de Cosroès, surnommé *Anouschirvan*, et la quatrième de l'empire » de Justin le Jeune. » At annus quartus Justini, qui ad imperium evectus est anno 565 ær. Christi, incidit in annum 568.

Mahometis pater *Abdalla* a plerisque ethnicus, mater *Emina* judæa dicitur. Pueritiam ejus, defuncto patre, *Abutaleb* patruus curavit. Ortum scriptores arabes aiunt ex tribu, quam ipsi appellant *Coreischitarum*. Cur natum dixerim anno 568 nuper rationem protuli. At *Threherus* anno 560, *Pfeiffer* anno 577, *Herpenius* anno 580, *Reiskius* anno 572, die 22 mensis nisan. Mulierem Assiriam, *Chadijaab* nomine, cujus camelorum ductor erat, sui captam amore *Mahometes* duxit uxorem. Vidua hæc erat prædicitis mercatoris ismaelitæ *Abdimonephi*. Absurdissima sunt quæ nonnulli tradunt de *Mahumete* apud *Thomam Ittigium* de hæresibus ævi apostolici, fuisse illum Nicolaum diaconum, a quo denominati fuerunt hæretici *nicolaitæ*, aut fuisse S. romanæ Ecclesiæ cardinalem; quam opinionem *Ittigius* tribuit *Benvenuto Imolensi* in suis ad *Comædiam* *Dantis* commentariis. *Dantes* *Mahometem* commemorat in *Inferno* cantu xxviii. Neque apud poetam, neque apud *Landinum* et *Vellutellum* tanta legitur impostura. Miror id effutiisse *Imolensem*, si effutiit tamen. Tolerabilius est, licet falsa, opinio illorum qui tenent *Mahometem* esse *Antichristum*. Quamquam enim hoc illi nomen conveniat ampliori illa significatione, qua *Antichristos* multos esse ait *Joannes* epistola I, cap. ii, 18, non est tamen seductor ille, homo peccati et filius perditionis, sese extollens super omne, quod dicitur *Deus*, et venturus ante diem Domini, prænuntiatus et descriptus in II *Pauli* ad *Thessalonicenses* epistola, capite ii, 3. Longe deterior, inutilis et execrabilis est assertio quorundam *Saracenorum*, quos non pudet asserere *Mahometem* esse *Paracletum* a *Christo* promissum in *Evangelio* *Joannis*, capite xiv, 16, et capite xv, 26, ibique ab evangelista expressum fuisse nomen *Mahometis*, sed exemplaria omnia, præter unum, vel alterum, christianorum dolo fuisse corrupta. Cujus mendacii, apertissimi quidem (nam et multi ante *Mahometis* tempora *Evangelium* *Joannis* exscripserunt et explanarunt, quorum nullus *Mahometem* istum commemoravit, et fieri non potuit ut christianorum fraude et conspiratione tot, ac tanta sacrosancti *Evangelii* corrumperentur ubique gentium volumina) unum producant ignotum prorsus, obscurissimum testem, nescio quem *Al-Celencium*. Id narrat in *Specimine hist. Arabum* *Pocokius*, atque in *Dictionario historico et critico*, v. *Mahomet*, *Petrus Bayle*. De *Mahumete*, libro XXV, descript. *Eccl. Petrus Cioffius* :

Rex *Mahometus* Arabs quædam spurcissima legum
Ac facem reprobi sensus exponit, apertis

phetam Domini, uxori, quam viduam divitem duxerat, epilepsiæ, qua laborabat, convulsiones fundens esse motus afflante numine concitatos. Ita *Mohammed*, quod Arabum lingua aiunt denotari hominum *desiderium*, ex mosaica et evangelica lege, quæ judæis et christianis arrideret, commentus est religionem, retenta precum, pietatisque specie, quam boni non improbarent, et propositis, quibus improbi allicerentur, carnalibus voluptatibus. Librum postea impostoris scita comprehendentem, et opera Sergii monachi, et quorundam Judæorum conscriptum Arabes patria lingua appellavere *Alcoranum*¹.

Mahomet igitur anno 623 Saracenorum turba collecta suscepit illorum regimen, administravitque usque ad annum 632, quo decessit. Præfuit illo extincto Saracenis *Ebubezer*, quem vocant Arabes *Aboubece*². Is *Calipha* dici voluit, quam vocem interpretantur *Vices gerentem*. Ebubezere duce undique Saraceni grassabantur; sed illo post biennium mortuo, succedente *Haumare*, vel, ut aiunt, Omar, cœperunt majori furore bacchari. Anno 634 irruentes in Syriam, coegerunt Heraclium, amisso exercitu, provinciam deserere. Occuparunt proximo

Pervertens populos verbis, armisque tuendam
Decernit per regna luem, ut discussio rerum
Absit iniquarum, nulli tentata virorum.
Tandem obit, indigna Mecha tumulatus in urbe.
Quippe superbifico luxu constructa steterunt
Templa sibi, fulvoque auro, gemmaque nitenti.
In mediis corpus templis sublime pependit
Vi tractum occulta apposita magnetis, et arte
Inclusum ferro, sic ut mirabile quiddam
Visa rudi, ac supero non indignissima cultu.

¹ *Alcoranus* vocabulum arabicum idem significat, ac *liber lectionis*; editus arabice, et in persicam linguam translatus. In latinam vertit Petrus Mauricius, abbas cluniacensis, in gallicam vir nobilis Du Ryer; Lehmanus laudat versionem quoque italam et hispanicam. Confutarunt Mahumetis fabulas Euthymius, Joannes Cantacuzenus, Ricardus, cardinalis Cusanus, Ludovicus Marraccius, pluraque de iis Eduardus Pocockius, Georgevitius et Clericus in Notis ad lib. VI Grotii *De verit. relig. christianæ*.

² Mahomet hæredes constituerat filiam suam *Fatimam*, hujusque virum *Aly*, sed procerum ambitio voluntatem quoque pseudoprophetæ parvipendit.

anno Damascus. Anno 635 Jerosolymas cinxerunt obsidione, et anno 637 expugnarunt. Potiti sunt an. 638 Antiochiæ, et in sequente anno subegerunt Mesopotamiam. Devicto insuper anno 640 Hormisda *Jeздеgird*, rege Persarum, regnum illud universum Saraceni occuparunt; unde ab hoc anno supputari solet magnum eorumdem Saracenorum imperium¹. Nec stetit his limitibus circumscriptum. Etenim Haumarem, qui anno 643 maximis sumptibus templum jerosolymitanum extruxerat Crucis ligno ubique deleto, a femina occiso², invadentes Africam ad persolvenda sibi vectigalia compulerunt. Contigit id anno 647. Othmen, qui post Haumarem tenuit imperium, anno 648, mille septingentis ratibus totam Cypri insulam circumdedit et in suam redegit potestatem. Irruit anno proximo Saracenorum classis in Siciliam. Ex Africa anno 668 innumeros abduxere captivos, atque e Syracusis 80,000. Vexarunt anno 671 Ciliciam et Lyciam. Anno 685 capta ab iisdem Saracenis et eversa Carthago. Tota Africa anno 690 culpa Justiniani II, qui, violato fœdere antea cum Saracenis inito, istos provocavit ad bellum, et renunciavit pactis induciis, ad hostilem transiit ditionem.

Contrario tamen exitu Saraceni aliquando pugnarunt; enimvero anno 651 invadentes Italiam a Grunoaldo præfecto Samnitum ad interneccionem deleti sunt. Pulsi item anno 657 ab Olympio exarcho e Sicilia, atque anno 699 christianorum

¹ Sublata cum regno Persarum religio *magorum*. Eodem anno 640, hegira 20, subacta Alexandria, principe Saracenorum Haumare, consumpta fuit igne amplissima bibliotheca alexandrina, in qua tanta erat librorum copia, ut iis quatuor mille balneorum aqua caleferet, et ulterius ad sex menses perseveraret combustionis materia. Maluit autem Haumar incendi, quam Joanni grammatico Jacobitæ concedi. Universa tunc Ægyptus venit in Saracenorum potestatem.

² Legi in *Historia Saracenorum* Haumarem occisum anno Ch. 644, hegira 23, a mago quodam captivo Persa, cui nomen *Firouz*, non a femina. Vide et Pocockium *Hist. Terræ sanctæ*. Regnavit itaque Haumar annis 10. Vossius occisum ait anno 647 a Margarita Persa. Quidam tantam in Saracenis armorum fortunam inde repetunt, quod victos ad mahometanam religionem indiscriminatim admitterent, eaque fere cum omnibus gentibus aliquid habeat commune; id tamen hominum corruptelæ, ac Numinis animadversioni existimo adtribuendum.

exercitus sub Absimaro et Joanne Patricio Samosatam usque profectus occidit Saracenorum 4,000. Frustra imperante Constantino *Pogonato* obsedisit C. P. dictum supra. Intestinis etiam ob mortem Othmenis laboraverunt discordiis. Successio autem principum Saracenorum est : cœpit *Mahomet* imperare anno 623 ; *Ebubezer* illorum Arviro eligitur anno 632 ; *Haumar* regnavit ab anno 634 ; huic anno 644, aut 643 desinente, successit *Othmen*, sive *Hothman* ; Calipham, anno 660, sublatus æmulis, se nominavit *Muchavia*¹ ; Arviro deinde an. 682 ejus frater *Gizith* ; principatum huic anno 685 subripuit *Habdallas* tyrannus ; sed electus Arviro *Maruan* ; huic anno 686 suffectus est filius *Hedimelech* ; Habdallæ anno 699 Persis et Armenia subjiciuntur, divisoque imperio intestina bella cessarunt².

Saracenis Syriam vastantibus, *Maronitæ*, ne illorum subderentur dominatui, sibi in Monte Libano, et Phœnicia principem constituerunt, inscio imperatore Constantino IV. *Madaïtæ* idcirco, id est, *rebelles*, nuncupabantur. Contigit id anno Christi 676.

Scriptoribus cap. iv enumeratis addendi sunt aliqui, qui, licet christiani, sæculares tamen litteras excoluerunt. Hujusmodi sunt *Julianus Patricius*, qui edidit Chronicum, dictum a Suida σύντομον πάντων θαυμάσιον, *breve, valde admirabile* ; *Secundus*, ut creditur, Tridentinus, qui scripsit de rebus gestis Langobardorum ; *Samuel Beulanus* Scotus, cujus laudatur *Historia itineraria*. Poetis accensendus, præter *Drepanium Florum*, cujus multa extant sacra poemata, *Aldhelmus* in Saxonia abbas et episcopus, de quo illud pervulgatum, *Aldhelmus cecinit millenis versibus odas*. Omnia gentilium testimonia, quibus christiana religio confirmari queat, improbo labore collegit *anonymus* quidam Thebanus, a Photio Cod. 170, atque ab omnibus celebratus, a quibus scriptorum census contextitur.

¹ Narrat Cedrenus incensam ad Cyzicum in Mysia classem Saracenorum a *Callinico* Heliopolitano, invento maritimo igne, quem *Græcum* vocant, hieme anni 604. De *Callinico* autem *Heilbronner* in *Historia* *Matheseos*.

² Hanc chronologiam calipharum exscripsimus ex *Epitome* *Vossii*. Si ab hac aliquando discessimus, certa nos impulerunt munimenta.

OCTAVUM ECCLESIAE SÆCULUM.

CAPUT PRIMUM.

DE EPISCOPIIS ROMANÆ ET CATHOLICÆ ECCLESIE.

Pontifices maximi sæculi VIII *Joannes VI*, *Joannes VII*, *Sisinnius*, *Constantinus*, *S. Gregorius II*, *S. Gregorius III*, *S. Zacharias*, *Stephanus II*, *S. Paulus I*, *Stephanus III*, *Hadrianus I* et *Leo III*.

LXXXVII. Vita itaque functo Sergio I, apostolicæ Ecclesiæ suscepit administrationem anno 701 ad finem vergente *Joannes VI*, natione Græcus. Is Theophylactum exarchum a Tib. Absimaro contra ipsum pontificem ignota de causa missum, a militum et civium furore bona pro malis reddens exemit, et captivos, quos Romanorum ditiones invadens abduxerat princeps Beneventanus Gisulphus, liberali redemit munificentia. Restituit S. Andreae in Vaticano basilicam, templumque S. Marci, post triennium facilem vitæ exitum sortitus anno 705, nona die januarii.

LXXXVIII. Consecratus est pontifex eodem anno *Joannes VII*, et ipse Græcus origine. Rogatus a Justiniano II confirmare noluit canones synodi quinisexatæ, a nonnullis reprehensus quod illegitimos non dispunxit a veris. Eo sedente Aribertus II, rex Langobardorum, reddidit romanæ Ecclesiæ Alpes Cottias proximas Pedemontio, a decessoribus suis usurpatas. Nondum exacto pontificatus triennio, decessit anno 707, XVI kalendas novembris¹.

¹ Lego patrem Joannis VII appellatum fuisse *Platonem*, cognomine scilicet præstantissimi illius philosophi, quem Apollodorus apud Diogenem Laertium natum ait olympiade 88, et mortuum scribit Hermippus anno 1 olympiadis 188. Quamquam Plato pater Joannis VII litterarum inscius non fuerit, nulla tamen ratione comparandus fuit Platoni, cujus cognomentum